

γώτερον· διὰ νὰ ἔννοήσωμεν διακεκριμένως αὐτούς, ἐστοχάσθημεν νὰ διαστελῶμεν αὐτοὺς μεταξύ των μὲ τὴν περιγραφήν, ἐν μέρει, τῶν ἔθιμων των, τῆς γλώσσης των¹· τὰς σχέσεις των καὶ [ἀπὸ] τὸν τρόπον τοῦ ζῆν καὶ τοῦ μετέρχεσθαι τὸ ἐπάγγελμα καὶ σύστημα τῶν ποιμένων—τὸ δποῖον ἀκολουθοῦντες ἐκ διαδοχῆς ἀνέκαθεν καὶ μέχρι τὴν σήμερον, φαίνεται δτὶ ἐσχημάτιζον μίχη χωριστὴν κοινωνίαν. Οὕτως ἔχότων, καὶ διαιροῦντες αὐτοὺς εἰς χωρικοὺς κατοίκους ποιμένας καὶ <εἰς> σκηνίτας, παρουσιάζονται δτὶ δύο φυλαὶ δμάδων Σκηνιτῶν ήσαν ἑκείνοι εἰς τοὺς δποῖους δυνάμεθα νὰ δώσωμεν κυρίως τὸ δνομα, <ώς> ποιμένες ἐκ συστήματος καὶ ἐπαγγέλματος οἱ Ἀλβανιτοβλάχοι καὶ Γραικοβλάχοι²). Διαιροῦντες αὐτοὺς [πάλιν διακριμένως] εἰς δύο φυλάς, καὶ κατὰ τὰ θήη καὶ κατὰ τὰ ἔθιμα καὶ κατὰ τὴν γλῶσσαν καὶ κατὰ τὸ ζῆν κοινονικῶς, φαίνεται δτὶ ή καθεμία ἔξ αὐτῶν εἶχεν ἰδιαίτερον χαρακτῆρα σύμφωνον μὲ [έκείνων] τὰς ἔξεις τῶν γειτνιαζόντων μερῶν καὶ ἀνδρῶν, παρὰ τῶν δποίων ἐπεριστοιχίζοντο.

Παραδείγματος χάριν· οἱ Ἀλβανιτοβλάχοι, διότι κατάγοντο ἀπὸ τὰ πέριξ τῆς Μοσχοπόδεως χωρία Γράμουσταν, Νικολίτζαν κ.τ.λ., γειτνιάζοντες μὲ τοὺς Ἀλβανοὺς (Κολωνιάτας) καὶ ἀναθρεφόμενοι μεταξὺ τούτων καὶ δμιλοῦντες μόνον (131) τὴν Βλαχικὴν διάλεκτον καὶ τὴν Ἀλβανικήν, χωρὶς νὰ μανθάνουν τὴν Ἑλληνικὴν παρ³ ἐν παρόδῳ, ἀγράμματοι οἱ περισσότεροι, ἀποκτήσαντες ἰδιαίτερα τινὰ ἔθιμα καὶ ἔξεις· ἀν καὶ χριστιανοὶ ὅρθοθίξοι καὶ ἔχοντες καὶ ἕρεις μεταξύ των, χωρὶς δμως νὰ συνέρχωνται οὕτε εἰς γάμον μὲ Γραικούς, φαίνονται⁴) δτὶ ήσαν ἐπιρρεπέστεροι εἰς τὴν δουλείαν.

Οἱ Γραικοβλάχοι ἐκ τούγαντίον καταγόμενοι ἀπὸ χωριὰ τῆς Ἡπείρου, Μακεδονίας καὶ Θεσσαλίας, ἐπειδὴ δμως ἔγειτνιάζοντο καὶ περιστοιχοῦντο ἀπὸ Ἑλληνικὰς χώρας καὶ Ἀρματωλοὺς Ἑλληνας, ώς π. χ. τὸ Βασταβέτσι, τὸ Συράκον, Ἀθέλλα, Σκαρπίνα, ἀν καὶ ἀπλοὶ καὶ ἀμφιθεῖς οἱ περισσότεροι, σύμφωνοι δμως, ώς πρὸς τὰς ἔξεις, μὲ τοὺς Ἑλληνας, ἐπιρρεπέστεροι ἐξ ἀνατροφῆς ώς πρὸς τὴν ἀνεξαρτησίαν<των>, πονητικοὶ συγγενεῖς μεταξύ των, πιστοὶ εἰς τὴν φιλίαν, ἐπαρατηρήθη δτὶ, ἐάν καὶ είχον καὶ οὔτοι ἰδιαίτερα τινὰ ἔθιμα ώς πρὸς τὸ ζῆν καὶ πολιτεύεσθαι ἀπὸ τοὺς<“Ἑλληνας> κατοίκους, διαφέροντες<δμως> καθόλου ἀπὸ τοὺς Ἀλβανιτοβλάχους κατὰ τὰ λοιπά, καὶ συνερχόμενοι εἰς γαμικοὺς δεσμοὺς καὶ μὲ τοὺς Γραικούς, ὡθοῦντο δμως⁵) ἀπὸ ἐν αἰσθηματικούς τὸ<ἰδιον τὸ> δποῖον κεντοῦσεν καὶ τοὺς Ἑλληνας κατοίκους⁶). Δὲν εὑρίσκεις οὕτε ληστρικὴν

1) Ο συγγρ. θὰ λησμονήσῃ πειὸ κάτω νὰ κάμη λόγο γιὰ τὰ ἔθιμα καὶ τὴ γλῶσσα.

2) Ἀλβανιτοβλάχοι είναι Ἑλληνικούρα τοῦ συγγρ., γρ. Ἀρβανιτόβλαχοι, λέξη καθαρὰ λαϊκή, κοινότατη δσο καὶ τὸ πρᾶμα. Γραικοβλάχοι είναι πλάσμα τοῦ συγγρ.—Οἱ Ἀρβανιτόβλαχοι στὴ δυτικὴ Στερεά Ἑλλάδα λέγονται Καραγκούνηδες (δνομα ποῦ ἔχουν καὶ οἱ πεδινοὶ Θεσσαλοί). Ο συγγρ. καὶ γιὰ τὴν ποιμενικὴ ζωὴ τῶν μονίμων κατοίκων δὲ θὰ κάμη λόγο, ἀπὸ ξεχασιά.

3) Τὸ χειρόγρ. φαίνεται.

4) Τὸ χειρόγρ. ὡθοῦμενοι δε.

5) Τὸ χειρόγρ. καὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων κατοίκων.

